

Rubricæ Digesti veteris.

Decimi septimi libri rubricæ.

Septima post decimam mandatum pro socio dat.
Mandati, vel contra. Pro socio.

Decimo octauo libri rubricæ.

Octaua decima tibi vendo. diem adiiciendo.
Committens. heres vendit. rescindo. periculum.
His exportandos debes adiungere seruos.

De contrahenda emptione & venditione: & de pactis inter emptorem & venditorem: & quæ res vendi non possunt. De in diem additione. De lege commissoria. De hereditate vel actione vendita. De rescindenda venditione. & quando ab ea discedatur. De periculo & commodo rei venditæ. De seruis exportandis: vel si ita seruus venierit, vt manumittatur: vel contra.

Decim noni libri rubricæ.

Emptum post decimam nona. locat. æstimat. actor.
Res permutas. præscriptis addito verbis.
De actionib⁹ empti & vēditi. De locato & cōducto. De æstimatoria actione. De rerum permutatione. De præscriptis verbis, & in factum actione.

Vigesimi libri rubricæ.

Pignora pars vicena tibi dabit, ac hypothecas:
Post pignus tacitum. sunt quæ res. qui potiores.
Distrahitur pignus. tandem quoque soluitur illud.
De pignoribus & hypothecis: & qualiter ea contrahuntur: & de pactis eorum. In quibus causis pign⁹ vel hypotheca tacite cōtrahitur. Quæ res pignori vel hypothecæ obligari possunt. Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur: & de his qui in priorum creditorum locum succedunt. De distractione pignorum vel hypothecarum. Quibus modis pignus vel hypotheca soluitur.

Vigesimi primi libri rubricæ.

Edictum ædilis tractat vicesima prima.
Euincam. si res quæ venditur, excipiatur.
De ædilitio edicto, & redhibitoria actione, & quanto minoris. De euictionibus. & duplex stipulatione. De exceptione rei venditæ & traditæ.

Vigesimi secundi libri rubricæ.

Vsuras. fœnusque, probat vicenæ secunda.
Instruit. & testes simul ignorantia duplex.
De vsuris & fructibus & causis & omnibus exceptionibus & mora. De nautico fœnore. De probationibus & præsumptiōnibus. De fide instrumentorum, & amissione eorum. De testib⁹. De iuris & facti ignorantia.

Vigesimi tertij libri rubricæ.

De sponsalibus: & ritu docet antea suprema.
Ius. pactum. fundus dotalis iungitur istis.
De sponsalibus. De ritu nuptiarum. De iure dotium. De pactis dotalibus. De fundo dotali.

Vigesimi quarti libri rubricæ.

Vltima coniugibus donat. diuertia tangens.
De donationibus inter virū & vxorē. De repudiis & diuertiis.
Finis titulorum Digesti veteris.

L Eges Multiplices Digesti veteris, aut difficiles, aut singulares, subiectis annotatae carminibus: quibus præter legum ipsarū verba immixtum est nihil.

Res. quod Nerua. metum. de rebus. prædia. centum.

Ex empto. prætor. si quis. Pomponius. arbor.

Si dominus. mater. vinum. mulier. bona. frater.

Testatrix. pacta. repeti. tria. dolia. lecta.

Imperium. diuus. si fundum. vendor. eius.

Si pars. extat. vbi. si mandato. grege. fundi.

Sunt hæ difficiles satis hoc in codice leges.

Ne careas lege: carmina nostra lege.

Efficitur restis ex grammate quoque priore:

Qua leges istas nectere mente queas.

Declaratio sex primorum carminum.

Res. lex est in tit. de pign. quæ incipit res hypothecæ.

Quod Nerua. deposi. quam Bar. solenniter repetit.

Metum. 3. de eo quod metus causa. maximè in. §. volenti.

De rebus. de arbi. de qua dicit Bar. in. l. & an eadem. §. actiones. ff. de

excep. rei iudica. Nescio alibi casum.

Prædia. de actio. empti. hanc legas vt intelligas.

Centum. de eo quod certo lo. quæ re vera videtur difficultis.

Ex empto. de actio. emp. hanc si placet tene menti.

Prætor. de iur. om. iu. de edendo. quando actio de pec. est auna. cu similibus.

Si quis. si qs iudicij. de alie. iud. mu. de aqua dicit Bar. nescio alibi. adde. l. si quis libertatem. de pe. here. quæ re vera difficultis est. applicari etiam potest. l. si quis id. de iuris. om. iud. & si quis intentione. de iudi. cum similibus multis.

Pomponius. 1. & 2. de nego. gest. & fami. erciscun.

Arbor. communis diui. quam satis difficultem inueni legend. affinis est huic. l. arboribus. de vſufruc. &c.

Si dominus. de præscriptis verbis. quam dicit Bart. esse notandum.

Mater. de inoffi. test. quæ est de numero damnatarum.

Vinum. de rebus credi. quæ licet fortè non sit difficultis, est tamen vtilis: cum laetificet cor hominis. not. gl. l. j. de peri. & commo. rei ven.

Mulier. de lege commiss. Alibi inuenietur. rara enim non est.

Bona. bona fides depositi. & de act. emp. Aduerte, aliqui asseuerat q̄ mulier bona, sit lex vñica, quæ est de iure do. Sed cu mulier bona sit rara avis. inde non est facienda lex: vt no. gl. in. l. ex his. ff. de legib.

Frater. de cōdict. indebi. difficultis est, & de numero damnatarum.

Testatrix. si seruitus vindicetur. quæ sit. per te iudicetur.

Pacta. de contrahen. empt. quam cum obscuris pone.

Repeti. quibus mo. vſufruc. amittatur. ista per te videatur.

Tria. tria prædia de serui. rusti. prædio.

Dolia. de contrahen. emp. in hac tuum vinum repone.

Lecta. de rebus creditis. alias si certum peta. difficultis, & de damnatis.

Imperium. de iuris. om. iudi. materiam habet ardiam.

Diuus. de in integ. resti. quam Bart. dicit singularem. adde. l. diuus. de offi. præsi. cum si.

Si fundum. manda. de qua dicit Barto. ibi not. finem huius. l. quæ nescio alibi.

Vendor. de heredi. vel actio. ven. similes huic inuestiga.

Eius. de rebus credi. alias si cer. peta. difficultis, & de cœtu damnaturum.

Hoc dico propter illa carmina triuialia:

Damnetur mater. damnetur lectaque. frater.

Damnetur Gallus. damnetur filius. eius.

Mater. lecta. frater. eius. sunt in hoc volumine, & in nostris versibus comprehensa.

Gallus. ff. de libe. & posth. Filius. alias. filium. C. fami. ercif.

Si pars. de inoffi. testamento hanc videre memento.

Extat. de eo quod metus causa. quam nō bene explicat glo. si Bart. creditur.

vbi. de edendo. & de in diem addic.

Si mandato. manda. quæ non est alibi. secundum Bart. in. l. j. de noua.

Grege. de pign. maxime in. §. cum pignori.

Fundi. de contrahen. emp. & de actio. empti.

Leges istas quibus plures alias (nominibus etiam nō mutatis) annectere posses: Restis in carminum capite prætentra, in mente tua colliget, & ne hinc abeant retineat. Quam nulla vñquam vi posse dissoluī speramus. Si enim funiculus triple difficile rumpitur: extra de treuga & pace. c. j. longe difficultior restis ista sex funiculus seu chordulis compacta. ruptioni subiecta erit.

Supradictis paucas annectamus oportet: non carmine quidem sed soluto sermone: cu diuersis diversa sint cordi.

Irisgentium. de pactis. prolixa. & prolixè per doctores exposita. Huic adiunge. l. lege Aquilia n̄ deletum. ad legem Aquiliam. de qua dicit Bar. Domini; ista lex est singularissima.

O fficiū. de rei vind. possent hic applicari. l. olympico. de serui. vrb. præ. & l. offa. de relig. & sup. fu. cu similibus plurimis.

H eredes familiae erciscū. notabilis & singularis, si legem accipias usque ad finem. dicit Bar.

A dmonendi. de iure iurad. singularis est admodum. in hanc copiosos Bar. edidit cōmétarios. Bal. similiter & alij ī matrīa iuramēti. Omitto leges huic loco applicabiles: vt sunt. Auunculo. de cōd. sine causa. Antiq. si pars here. pet. cu multis similib⁹.

Non solum de ritu nupt. casus singularis, secundum Ny.

N eratius. de petitione here. de ser. cor. de relig. & sump. fu. &c. Nauta. caupo. stabu. posset hic locari: & plures alias lectione & scitu dignæ.

E X parte fami. ercif. non reperitur. alibi casus dicit Ny. in. l. quid ergo. §. sufficit. ff. de cōtra. act. tut. adde. l. eleganter. de dolo malo. de condic. indeb. de pign. act. Quid bonitatis habent, videoas rogo iuris amator. Sed præserit huic loco applies. l. ea lege. §. locauit. quam dicunt doctores singularem. iuncta. l. æquis-